

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.5.2018
COM(2018) 338 final

2018/0170 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 om utredningar som utförs av
Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) vad gäller samarbete med
Europeiska åklagarmyndigheten och effektiviteten i Olafs utredningar**

{SWD(2018) 251 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

Motiv och syfte med förslaget

Kommissionen genomför en ambitiös lagstiftningsagenda för att stärka skyddet av unionens ekonomiska intressen. I juli 2017 antog Europaparlamentet och rådet direktivet om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen.

I oktober 2017 antog rådet förordningen om genomförande av ett fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten. Inrättandet av Europeiska åklagarmyndigheten är en viktig prioritering för kommissionen på områdena straffrätt och bekämpning av bedrägerier som påverkar EU-budgeten. Europeiska åklagarmyndigheten kommer i hög grad att förändra EU:s institutionella regelverk för bedrägeribekämpning. Den kommer att ha befogenhet att göra brottsutredningar och lagföra inför de deltagande medlemsstaternas domstolar. Den förväntas leda till en mer konsekvent och effektiv lagföring av brott som riktar sig mot unionens budget, vilket leder till fler åtal, fällande domar och en högre nivå av återkrav.

Som en följd av antagandet av förordningen om Europeiska åklagarmyndigheten krävs en anpassning av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013, som reglerar utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf).

Olaf inrättades 1999 med uppgift att genomföra administrativa utredningar, särskilt i fråga om skyddet av unionens ekonomiska intressen. Inom sitt administrativa uppdrag utreder Olaf administrativa oriktigheter och brottsliga handlingar. Genom sina utredningar som har till syfte att möjliggöra finansiella återkrav, disciplinära eller administrativa åtgärder samt åtal och lagföring spelar Olaf en viktig roll för att motverka bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet. Olaf har använt sin utredningsexpertis vad gäller bedrägerier som riktar sig mot EU-budgeten, vilka ständigt förändras. Olaf har hanterat ett ökande antal utredningar, vilket har lett till ett ökande antal rekommendationer och belopp för vilka återkrav rekommenderats.

På bedrägeriområdet kommer inrättandet av Europeiska åklagarmyndigheten att leda till en väsentlig förbättring av den nuvarande situationen. För närvarande utför Olaf administrativa utredningar genom att använda administrativa befogenheter som är begränsade jämfört med brottsutredningar. När Olaf stöter på möjliga brott kan byrån bara överlämna en rekommendation till de nationella rättsliga myndigheterna, men utan garantier för att en brottsutredning kommer att inledas. I framtiden kommer Olaf, i de medlemsstater som deltar i Europeiska åklagarmyndigheten, att rapportera sådana misstänkta brott till Europeiska åklagarmyndigheten och samarbeta med den i samband med sina utredningar.

Bestämmelser för att reglera förbindelserna mellan Europeiska åklagarmyndigheten och Olaf finns redan i förordningen om Europeiska åklagarmyndigheten. De bygger på principen om nära samarbete, utbyte av information, komplementaritet och undvikande av dubbelarbete. Dessa regler måste återspeglas och kompletteras i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013. Anpassningen av Olafs regelverk vid den tidpunkt då Europeiska åklagarmyndigheten blir operativ är därför den främsta drivkraften för att ändra förordning (EU, Euratom) nr 883/2013. För att säkerställa en smidig övergång till det nya regelverket bör den ändrade förordningen träda i kraft innan Europeiska åklagarmyndigheten har blivit operativ (enligt planerna i slutet av 2020).

Europeiska åklagarmyndigheten och Olaf har båda, inom sina respektive ansvarsområden, anförtroddt uppdraget att skydda unionens ekonomiska intressen. Medan Europeiska åklagarmyndigheten kommer att göra förundersökningar som syftar till att utreda, lagföra och väcka talan mot förövare av och medhjälpare till sådana brott som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen, kommer Olaf också fortsättningsvis att genomföra administrativa utredningar med särskild tonvikt på att underlätta administrativa återkravsförfaranden och förhindra ytterligare skada på EU:s finanser genom administrativa åtgärder. Med andra ord skiljer sig verksamhetens inriktning för den framtida europeiska åklagarmyndigheten och Olaf åt, även om de konvergerar mot ett gemensamt mål.

Olaf kommer också att fortsätta sina utredningar på samma sätt som i dag i de medlemsstater som i detta skede inte deltar i Europeiska åklagarmyndigheten. I dessa medlemsstater bör de nationella myndigheterna och Olaf bidra till att skapa förutsättningar för att säkerställa ett effektivt och likvärdigt skydd av unionens ekonomiska intressen inom hela EU.

Under sådana omständigheter är det viktigt att Olafs regelverk är ändamålsenligt så att byrån kan fullgöra sin roll när det gäller Europeiska åklagarmyndigheten, medlemsstaterna och unionens institutioner, organ och byråer. I kommissionens utvärdering av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 konstaterades att förordningen har gjort det möjligt för Olaf att fortsätta att nå konkreta resultat i fråga om skyddet av EU-budgeten. De ändringar som gjordes under 2013 har lett till tydliga förbättringar av genomförandet av utredningar, samarbete med partner och berörda personers rättigheter. Samtidigt har utvärderingen belyst vissa brister som påverkar utredningarnas ändamålsenlighet och effektivitet. Dessa iakttagelser avser ett stort antal områden inbegripet Olafs utredningsverktyg, verkställandet av Olafs befogenheter, enhetliga villkor vid interna utredningar, digitala kriminaltekniska åtgärder, skillnader i uppföljningen av Olafs rekommendationer, samarbete med medlemsstaterna och unionens institutioner, organ och byråer eller regelverkets övergripande enhetlighet.

Alla utvärderingsresultat omfattas dock inte av detta förslag, eftersom den ändrade förordningen bör vara i kraft vid den tidpunkt då Europeiska åklagarmyndigheten blir operativ. Förslaget innehåller därför ett begränsat antal riktade ändringar som bygger på de mest otvetydiga resultaten i utvärderingen. Det rör sig om väsentliga ändringar som krävs på kort sikt för att stärka ramen för Olafs utredningar i syfte att upprätthålla ett starkt och väl fungerande Olaf som kompletterar Europeiska åklagarmyndighetens straffrättsliga lösningar med administrativa utredningar, men som inte innebär en ändring av dess uppdrag eller befogenheter.

Fokus ligger på områden där bristen på klarhet i vissa bestämmelser i den nuvarande förordningen för närvarande hindrar Olafs effektiva insatser, framför allt när det gäller kontroller och inspektioner på plats eller tillgång till uppgifter om bankkonton. De ändringar som föreslås syftar till att förtydliga och minska tvetydigheten i nuvarande bestämmelser för de berörda ekonomiska aktörerna, medlemsstaterna och Olaf och därmed förbättra rättssäkerheten. De ger Olaf möjlighet att verka på ett effektivare och mer enhetligt sätt i alla sina utredningar. Detta är direkt kopplat till målen om ett starkt skydd av budgeten i hela unionen tillsammans med lämpliga rättssäkerhetsgarantier för ekonomiska aktörer som är föremål för utredningar.

Förslagets övergripande mål är att stärka skyddet av unionens ekonomiska intressen. Detta kommer att uppnås genom följande tre särskilda mål:

- Anpassa Olafs verksamhet till inrättandet av Europeiska åklagarmyndigheten.
- Öka effektiviteten i Olafs utredningsarbete.
- Förtydliga och förenkla vissa bestämmelser i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013.

I kommissionens utvärderingsrapport påpekades redan att det förslag som innehåller dessa målinriktade ändringar skulle kunna följas av en mer genomgripande modernisering av Olafs regelverk, vilket i sina centrala aspekter härrör från inrättandet av Olaf under 1999. Detta skulle vara ett tillfälle att överväga andra mer grundläggande ändringar inom ramen för 2000-talets bedrägeriområden och trender, och hänsyn bör tas till de erfarenheter som gjorts i samarbetet mellan Europeiska åklagarmyndigheten och Olaf. Det skulle också göra det möjligt att överväga andra utvärderingsresultat, samt aspekter av regelverket där fortsatta överväganden och diskussioner kan komma att behövas.

Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området

Ändringen av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 är en följd av inrättandet av Europeiska åklagarmyndigheten, och är avsedd att säkerställa enhetligheten i regelverket för skyddet av unionens ekonomiska intressen. Det är ytterligare ett steg efter antagandet av direktivet om bekämpning av bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen genom straffrättsliga bestämmelser och förordningen om Europeiska åklagarmyndigheten, i riktning mot ett stärkt regelverk som säkerställer att alla tillgängliga medel effektivt används för att motverka bedrägerier.

Detta är särskilt relevant nu när unionen närmar sig nästa fleråriga budgetram. En effektiv och korrekt användning av unionens budget är nyckeln till att bygga upp EU-medborgarnas förtroende och öka det europeiska projektets mervärde. Inrättandet av Europeiska åklagarmyndigheten och stärkandet av Olafs regelverk bidrar till det fördragsenliga målet om en hög skyddsnivå för EU-budgeten i hela unionen (artikel 325 i EUF-fördraget).

Förenlighet med unionens politik inom andra områden

Detta initiativ är förenligt med annan lagstiftning som syftar till att göra unionens inkomster, utgifter och tillgångar mer bedrägerisäkra och förbättra samarbetet mellan brottsbekämpande organ.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

Rättslig grund

Förslaget grundar sig på artikel 325 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 106a i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Subsidiaritetsprincipen

Olaf utför en särskild europeisk uppgift – att skydda unionens ekonomiska intressen inom ramen för artiklarna 317 och 325 i EUF-fördraget – som inte, på samma sätt, kan utföras på nationell nivå. Förslaget avser utredningar utförda av ett EU-organ, som för närvarande regleras i en förordning. Det ändrar inte medlemsstaternas befogenheter och ansvar för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen, som är ett ansvar som medlemsstaterna delar med unionen, och inte heller utvidgar det Olafs befogenheter och mandat.

Förslaget avser förbindelserna med Europeiska åklagarmyndigheten, som kommer att vara ett EU-organ inrättat på grundval av en EU-förordning. Följaktligen kräver samarbetet mellan Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten åtgärder på EU-nivå.

De ändringar som syftar till att bättre avgränsa hänvisningar till nationell lagstiftning i Olafs regelverk (i samband med kontroller och inspektioner på plats och tillåtligheten av Olafs rapporter) och det bistånd som medlemsstaterna tillhandahåller (särskilt för att ge Olaf

tillgång till bankuppgifter) är nödvändiga för att säkerställa att Olaf effektivt och mer konsekvent ska kunna genomföra utredningar i hela unionen. Detta är nödvändigt för att Olaf ska kunna använda sina utredningsverktyg effektivt i samtliga medlemsstater, i syfte att skydda ett europeiskt intresse (unionens ekonomiska intressen), samtidigt som den säkerställer lämpliga rättssäkerhetsgarantier för ekonomiska aktörer som omfattas av Olafs utredningar. Dessa målsättningar kräver åtgärder på EU-nivå.

Proportionalitetsprincipen

De föreslagna ändringarna är begränsade till vad som är nödvändigt för att uppnå de föreslagna målen och är därför förenliga med proportionalitetsprincipen.

De ändringar som rör Europeiska åklagarmyndigheten är en följd av antagandet av förordning (EU) nr 2017/1939. De begränsas till vad som är nödvändigt för att anpassa Olafs funktionssätt i syfte att återspegla de principer i förbindelserna mellan Europeiska åklagarmyndigheten och Olaf som fastställs i den förordningen.

Dessutom hanteras vissa begränsade aspekter i förordningen där praxis har uppenbart brister i det befintliga systemet. Även om slutsatserna av utvärderingen var omfattande föreslås bara ändringar om dessa är nödvändiga på kort sikt för att säkerställa effektiviteten i Olafs utredningar. De konkreta ändringarna går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål och en avvägning görs mellan olika berörda intressen. Bestämmelser om genomförandet av kontroller på plats ändras bara i den utsträckning det är nödvändigt för att säkerställa att Olaf kan använda detta utredningsverktyg effektivt i alla medlemsstater. Dessa ändringar påverkar inte tillämpningen av nationell lagstiftning i situationer där den är relevant, det vill säga i situationer där de nationella myndigheterna uppmanas att bistå Olaf i enlighet med sina nationella förfaranderegler. Denna princip gäller också i fråga om den nya bestämmelsen om tillgång till bankuppgifter: Även om det var nödvändigt att förtydliga i förordningen att de nationella behöriga myndigheterna bör bistå Olaf med att få tillgång till sådan information som är nödvändig för att upptäcka många typer av bedrägerier, kommer de att göra detta i enlighet med sin nationella lagstiftning.

Val av instrument

Förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 måste ändras genom samma typ av instrument.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

Utvärdering av förordning (EU) nr 883/2013

Den 2 oktober 2017 antog kommissionen sin rapport om utvärdering av tillämpningen av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013. Den åtföljdes av ett yttrande från Olafs övervakningskommitté.

I utvärderingen konstaterades att förordningen gör det möjligt för Olaf att nå konkreta resultat i fråga om skyddet av EU-budgeten. Den uppdagade också ett antal brister som inverkar negativt på effektiviteten i Olafs utredningar. Dessa iakttagelser avser ett stort antal områden som rör förordningens tillämpning. De som tas upp i förslaget, och som anses vara av avgörande betydelse på kort sikt för att stärka regelverket för Olafs utredningar, sammanfattas nedan.

När det gäller utförandet av utredningarna härrör Olafs utredningsbefogenheter från olika rättsakter i unionsrätten, inklusive förordningen. I vissa sammanhang kan dessa rättsakter leda till att tillämpningen av dessa befogenheter även är förenade med villkor i nationell lagstiftning, särskilt när det gäller kontroller och inspektioner på plats av ekonomiska aktörer

och digitala kriminaltekniska åtgärder som utförs på medlemsstaternas territorium. Det framgår av utvärderingen att det inte är helt tydligt i vilken omfattning förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 gör nationell lagstiftning tillämplig. Olika tolkningar av gällande bestämmelser, och skillnader i nationell lagstiftning, leder till en fragmentering av Olafs utredningsbefogenheter eller hindrar till och med Olaf från att utföra sina utredningar på ett effektivt sätt i alla medlemsstater.

Vid utvärderingen föreslogs också att behovet av och möjligheten till bättre tillgång till uppgifter om bankkonton på lämpliga villkor, som skulle kunna spela en central roll för att upptäcka många fall av bedrägerier eller oriktigheter, bör bedömas. På mervärdesskatteområdet visade den att Olafs mandat bör förtydligas och stärkas.

I utvärderingen konstaterades också vissa fall där det var svårt för Olaf att, i samarbete med nationella myndigheter, få det bistånd som behövdes, samtidigt som det medges att de sambandscentraler för bedrägeribekämpning som infördes genom förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 var en mycket positiv utveckling i detta avseende.

När det gäller uppföljningen av utredningar är den viktigaste faktorn som påverkar uppföljningen av Olafs rekommendationer enligt utvärderingen regler om tillåtlighet av bevis som Olaf samlat in under nationella rättsliga förfaranden. I förordningen föreskrivs att Olafs rapporter utgör tillåten bevisning på samma sätt och på samma villkor som administrativa rapporter som utarbetats av nationella administrativa inspektörer. Utvärderingen visade att denna regel i vissa medlemsstater inte i tillräcklig utsträckning säkerställer effektiviteten i Olafs verksamhet.

Förordningen ger också Olaf i uppgift att bistå medlemsstaterna med att samordna sina åtgärder för att skydda unionens ekonomiska intressen. Detta är en central del av Olafs mandat för att stödja gränsöverskridande samarbete mellan medlemsstaterna. Förordningen innehåller dock inga närmare bestämmelser om metoderna för samordning.

Slutligen identifierades i utvärderingen ett antal bestämmelser i förordningen som skulle gynnas av ett klargörande.

Samråd med berörda parter

Förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 reglerar utförandet av Olafs utredningar och mekanismerna för samarbete med institutionella partner. De grupper av berörda parter som den påverkar är väldefinierade, till största delen inom EU:s institutionella ram och medlemsstaternas berörda myndigheter. Allmänheten kan inte betraktas som att den direkt påverkas av bestämmelserna i förordningen eller är ansvarig för deras tillämpning, eller som att den har särskilda bevis som behövs för översynen. Därför genomfördes inte ett öppet offentligt samråd.

En färdplan för initiativet var öppet för synpunkter från allmänheten under fyra veckor. Inga synpunkter inkom.

Ett riktat samråd med relevanta grupper av berörda parter genomfördes:

- Inom ramen för en enkät samrådde man med nationella myndigheter (sambandscentraler för bedrägeribekämpning, domstolar, brottsbekämpande myndigheter och förvaltningsmyndigheter). Alla medlemsstaterna ingick i undersökningen, som spreds via sambandscentralerna för bedrägeribekämpning, och 44 svar från 21 olika medlemsstater inkom.
- EU:s institutioner, organ och byråer rådfrågades inom ramen för en undersökning, där 28 svar inkom.

– Akademiker och försvarsadvokater uttryckte sina åsikter i en särskild workshop.

De allra flesta tillfrågade parter ställde sig bakom en eventuell ändring av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 mot bakgrund av det framtida inrättandet av Europeiska åklagarmyndigheten, i syfte att göra det möjligt för Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten att utöva sina mandat var och en för sig och samtidigt bedriva ett nära samarbete. Det råder bred enighet om att tydliga regler är nödvändiga både för att undvika dubbelarbete och för att säkerställa största möjliga komplementaritet och undvika luckor.

De berörda parter som rådfrågades höll i olika utsträckning med om att det fanns ett behov av att ändra förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 i syfte att förbättra effektiviteten i Olafs utredningar. Behovet av att förbättra Olafs kapacitet att genomföra utredningar på ett effektivt och konsekvent sätt i olika medlemsstater stöddes i merparten av svaren. Merparten stödde också ett förtydligande och stärkande av förordningen i fråga om mervärdesskatt och Olafs tillgång till bankuppgifter. Deltagarna uttryckte olika åsikter i frågor som tillåtligheten av Olafs rapporter i nationella förfaranden eller den roll och det uppdrag som sambandscentraler för bedrägeribekämpning har.

Den 16 februari 2018 godkände Coreper en lägesrapport om kommissionens rapport om utvärderingen av tillämpningen av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013. I den uppmanas kommissionen att främst inrikta sig på de områden som är nödvändiga för att Olaf på ett smidigt sätt ska kunna samarbeta med Europeiska åklagarmyndigheten, dock utan att utvidga Olafs behörigheter och befogenheter. I lägesrapporten nämns dessutom ett antal ämnesområden som vissa delegationer skulle önska att man tog upp i förslaget.

Ändringen av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 diskuterades också av medlemsstaternas justitieministrar, först vid deras informella möte i Sofia den 26 januari 2018, och sedan i rådet (rättsliga och inrikes frågor) i Bryssel den 8–9 mars 2018. Rådet betonade att samarbetet mellan Europeiska åklagarmyndigheten och Olaf är mycket viktigt och att det bör grunda sig på en tydlig uppdelning av befogenheter och ansvarsområden, och på komplementaritet, så att man kan undvika konkurrens och dubbelarbete. Förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 bör återspegla bestämmelserna i förordningen om Europeiska åklagarmyndigheten vad gäller förbindelserna mellan de två organen.

Yttrande nr 2/2017 från Olafs övervakningskommitté om tillämpningen av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 övervägdes också vid utarbetandet av förslaget. I yttrandet belyses att den ändrade förordningen bör fastställa enhetliga grunder för alla utredningar för att undvika fragmentering och tolkningssvårigheter, och för att öka tydligheten i lagstiftningen och stärka rättssäkerhetsgarantierna. Det tar upp behovet av tillgång till information om bankkonton och penningöverföringar och behovet av att utreda mervärdesskattebedrägerier inom EU. Yttrandet efterlyser också rättslig prövning och stärkta rättssäkerhetsgarantier och deras kontroll, särskilt i samband med inrättandet av Europeiska åklagarmyndigheten och i syfte att förbättra tillåtligheten av Olafs bevismaterial i rättsliga förfaranden. Det betonar behovet av tydlighet i Olafs och Europeiska åklagarmyndighetens framtida samverkan. Slutligen efterlyses i yttrandet ett förtydligande av övervakningskommitténs uppgifter och uppdrag, och dess tillgång till information om Olafs utredningsarbete.

Dessutom stöder det omfattande samråd med berörda parter som genomfördes för att utvärdera tillämpningen av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 det analytiska arbete som åtföljer förslaget.

Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden

Den externa undersökning som genomfördes för utvärderingen av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och flera oberoende undersökningar har använts som stöd för utarbetandet av förslaget. Sakkunniga rådfrågades vid en särskild workshop.

Konsekvensbedömning

Någon konsekvensbedömning ansågs inte vara nödvändig. Förslaget åtföljs av ett analytiskt arbetsdokument som är baserat på en omfattande användning av utvärderingsrapporten, externa undersökningar och resultaten från de samråd som anges ovan.

Grundläggande rättigheter

De grundläggande rättigheterna skyddas inom ramen för Olafs utredningar, bland annat genom särskilda bestämmelser om rättssäkerhetsgarantier i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och förordning (EG) nr 2185/1996 som är tillämplig i fråga om kontroller och inspektioner på plats. Vidare måste Olaf säkerställa att dess verksamhet respekterar de rättigheter som anges i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*).

En ny artikel 9 om rättssäkerhetsgarantier infördes när förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 antogs. I artikel 9 återges en rad principer som är viktiga i samband med Olafs utredningar, inklusive i synnerhet Olafs skyldighet att beakta omständigheter som talar såväl för som emot de berörda personerna, rätten till en objektiv och opartisk utredning, oskuldspresumtionen och rätten att inte röja sig själv. Artikel 9 innehåller särskilda bestämmelser om bland annat

- rättigheter för den berörda personen och vittnet att i förväg underrättas innan de kallas till en intervju eller för att höras,
- rätten för den berörda personen att yttra sig över sakförhållandena i ärendet så snart utredningen är klar och innan slutsatser fattas, och Olafs skyldighet att i den slutliga utredningsrapporten hänvisa till sådana eventuella yttranden,
- rätten för den intervjuade att avsluta en intervju och att informeras om sina rättigheter om det framkommer att ett vittne kan vara en berörd person,
- rätten för personer som intervjuas att använda något av de officiella språken i unionens institutioner (tjänstemän eller övriga anställda vid unionen får uppmanas att yttra sig på ett av unionsinstitutionernas officiella språk som de har fördjupade kunskaper i) och att godkänna eller kommentera intervjuprotokollet, för den berörda personen kompletteras dessa av rätten att biträdas av en person enligt eget val och att få en kopia av intervjuprotokollet,
- rätten för tjänstemän, övriga anställda, ledamöter av en unionsinstitution eller ett organ, chefen för en byrå eller en anställd ska informeras när det vid en undersökning framkommer att de kan vara en person som berörs av en utredning, och rätten att yttra sig om Olaf informerar de nationella myndigheterna innan den inleder en intern utredning eller under en sådan utredning.

Den nya artikel 9 om rättssäkerhetsgarantier kompletteras med bestämmelser om följande:

- Behovet av ett skriftligt bemyndigande från generaldirektören för utförandet av utredningsuppgifterna, som anger föremålet för och syftet med utredningen, den rättsliga grunden för utredningen, och de befogenheter som följer av dessa grunder (artikel 7.2).

- En lagenlighetskontroll (artikel 17.7) för en översyn av lagenligheten (inklusive respekten för rättssäkerhetsgarantierna och de grundläggande rättigheterna), utredningsarbetets proportionalitet och nödvändighet innan den utförs och den övergripande översynen av slutrapporterna.
- Bestämmelser om konfidentialitet och skydd av personuppgifter (artikel 10).
- Olika interna och externa kontroller (möjlighet för varje person som berörs av en utredning att skicka ett klagomål till Olaf, och kontroller som utförs av övervakningskommittén, Europeiska datatillsynsmannen, Europeiska ombudsmannen, Europeiska revisionsrätten och Europeiska unionens domstol, i enlighet med deras respektive mandat).

Denna uppsättning bestämmelser och kontroller fastställer en standard för skydd av rättssäkerhetsgarantierna och de grundläggande rättigheterna för personer som berörs av Olafs utredningar, en standard som är lämplig och i linje med det faktum att Olaf utför administrativa utredningar genom att använda administrativa befogenheter. Dessutom avslutas Olafs utredningar med en rapport och rekommendationer som följs upp, när så är lämpligt, av andra myndigheter. När dessa andra myndigheter utarbetar ett beslut som påverkar de berörda personernas rättsliga ställning, tillämpas ytterligare processuella rättigheter och rättssäkerhetsgarantier i enlighet med det tillämpliga regelverket.

Regelverket för rättssäkerhetsgarantier i samband med Olafs utredningar, som var en följd av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013, erkändes allmänt i utvärderingen som en positiv förbättring av skyddet av rättigheterna för enskilda personer som är föremål för en utredning som utförs av Olaf. I detta avseende har inte utvärderingen visat ett behov av att ändra de befintliga bestämmelserna.

De föreslagna ändringarna påverkar inte den övergripande balansen mellan Olafs utredningsbefogenheter och de processuella rättigheterna för de personer som utreds. Olafs befogenheter kommer inte att ändras genom detta initiativ, även om de förtydligas i flera fall. De ändringar som föreslås när det gäller genomförandet av kontroller och inspektioner på plats innebär att nuvarande befogenheter bibehålls och skapar en tydligare ram för tillämpning av nationell lagstiftning, vilket också ger större klarhet om tillämpliga skyddsåtgärder och rättigheter för de berörda aktörerna.

Dessutom klargörs det i förslaget att de rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013, liksom i andra unionsakter, gäller för dessa kontroller och inspektioner på plats. Detta innebär rätten att inte röja sig själv, rätten att biträdas av en person enligt eget val och att använda språket i den medlemsstat där kontrollen utförs. Ytterligare garantier kommer att tillämpas när de nationella myndigheternas bistånd krävs för att genomföra kontrollen om den hindras av en ekonomisk aktör, eller i andra fall där medlemsstaternas myndigheter bistår Olaf i samband med en kontroll. I sådana fall ska nationell rätt tillämpas, inklusive rättssäkerhetsgarantier i samband med medlemsstaternas allmänna skyldighet att säkerställa att Olafs verksamhet är effektiv.

Samarbetet mellan Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten samt nya bestämmelser om bistånd från nationella myndigheter för tillgång till bankuppgifter och om samarbete med Eurofisc kan kräva utbyte av personuppgifter. Olaf ska tillämpa bestämmelserna i förordning (EU) nr 45/2001 på sådana överföringar. För att spegla gällande praxis samt för att stärka skyddet av uppgifter ändrar förslaget artikel 10.4, som gav Olaf möjlighet att utse ett uppgiftsskyddsombud. Syftet är att göra detta till en skyldighet.

4. BUDGETKONSEKVENSER

De föreslagna ändringarna av förordningen får inga konsekvenser för EU-budgeten.

5. ÖVRIGA INSLAG

Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering

I enlighet med riktlinjerna för bättre lagstiftning finns det inget behov av att utarbeta en genomförandeplan för en förordning.

I samband med inrättandet av Europeiska åklagarmyndigheten och för att fastställa närmare bestämmelser om operativt samarbete, kommer praktiska överenskommelser att behöva ingås mellan Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten.

Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget

I. Förbindelser med Europeiska åklagarmyndigheten

Allmänna principer

I artiklarna 1.4a och 12g anges de allmänna principerna för förbindelserna mellan Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten. De speglar artikel 101 i förordning (EU) nr 2017/1939 som förutsätter en nära och kompletterande förbindelse så att alla tillgängliga medel används för att skydda unionens budget. Praktiska överenskommelser fastställs, eftersom de kommer att vara nödvändiga för att specificera de konkreta formerna för samarbete och informationsutbyte.

Rapportering till Europeiska åklagarmyndigheten

Enligt artikel 12c är Olaf skyldig att till Europeiska åklagarmyndigheten utan otillbörligt dröjsmål rapportera alla brottsliga handlingar i fråga om vilka myndigheten skulle kunna utöva sin behörighet i enlighet med artikel 24 i förordning (EU) 2017/1939. Rapporten bör minst innehålla den information som anges i artikel 24 i förordning (EU) 2017/1939. Olaf ges möjlighet att genomföra en preliminär utvärdering av de inkommande uppgifterna för att säkerställa att den information som lämnas till Europeiska åklagarmyndigheten är tillräckligt underbyggd och innehåller nödvändiga uppgifter. Artikel 12c återspeglar även bestämmelserna i förordning (EU) 2017/1939 om att Olaf av unionens institutioner, organ och byråer kan tillfrågas om att på deras vägnar utföra denna kontroll.

Undvikande av dubbelarbete vid utredningar, stöd till Europeiska åklagarmyndigheten och kompletterande undersökningar

Artikel 12d återspeglar artikel 101.2 i förordning (EU) nr 2017/1939, som föreskriver att Olaf inte samtidigt ska inleda administrativa utredningar av samma sakförhållanden som är föremål för en utredning av Europeiska åklagarmyndigheten. Det inrättas också en mekanism för samråd för att Olaf ska kunna kontrollera om Europeiska åklagarmyndigheten genomför en utredning.

Artikel 12e innehåller de särskilda förfaranderegler som är tillämpliga när Europeiska åklagarmyndighetens begär att Olaf ska stödja eller komplettera Europeiska åklagarmyndighetens verksamhet i enlighet med artikel 101.3 i förordning 2017/1939.

I artikel 12f föreskrivs att Olaf i vederbörligen motiverade fall får inleda eller fortsätta en administrativ utredning för att komplettera en brottsutredning som genomförs av Europeiska åklagarmyndigheten i syfte att göra det möjligt att anta säkerhetsåtgärder eller finansiella, disciplinära eller administrativa åtgärder. f. Detta ligger i linje med förordning (EU) 2017/1939, där det anges att alla tillgängliga medel bör användas för att skydda unionens

ekonomiska intressen (artikel 101.1) och att regeln om att undvika dubbelarbete inte bör påverka Olafs befogenhet att inleda en administrativ utredning på eget initiativ, i nära samråd med Europeiska åklagarmyndigheten (skäl 103). Denna bestämmelse möjliggör administrativa utredningar som inte syftar till att fastställa möjliga brottsrekvisit, men som inriktas på att säkerställa återkrav eller förbereda administrativa eller disciplinära åtgärder. Fall där administrativa åtgärder på ett förtjänstfullt sätt kan komplettera Europeiska åklagarmyndighetens verksamhet skulle exempelvis kunna innefatta administrativa återkravsförfaranden när det finns risk för preskription eller när de aktuella beloppen är mycket höga, eller när det finns ett behov av att undvika ytterligare utgifter i risksituationer genom administrativa åtgärder.

För att skydda effektiviteten hos Europeiska åklagarmyndighetens utredningar eller lagföringar gör artikel 12f det möjligt för Europeiska åklagarmyndigheten att invända mot att Olaf inleder eller fortsätter en utredning eller utför vissa delar av denna utredning. Denna möjlighet är förenlig med artikel 101.3 i förordning (EU) 2017/1939 eftersom en avsaknad av invändningar från Europeiska åklagarmyndigheten i dessa fall är likvärdig i funktionellt hänseende med en begäran enligt denna bestämmelse.

Andra bestämmelser

Flera anpassningar av befintliga bestämmelser i förordning (EU) nr 883/2013 föreslås för att återspegla inrättandet av Europeiska åklagarmyndigheten (artiklarna 8.1 och 8.4, 9.4, 16 samt 17.5 och 17.8).

II. Öka effektiviteten i Olafs utredningsarbete

Kontroller och inspektioner på plats och med bistånd från nationella myndigheter

Förslaget syftar till att undanröja oklarheter och hinder som uppdragats i samband med utvärderingen genom att bättre utforma hänvisningarna till nationell lagstiftning för att säkerställa en effektivare och enhetligare tillämpning av Olafs befogenheter att utföra kontroller och inspektioner på plats, dock utan att förändra hur förordningen fungerar i förhållande till medlemsstaterna.

Ändringen av artikel 3 klargör att Olafs utförande av kontroller och inspektioner på plats, när ekonomiska aktörer underkastas en kontroll av Olaf, bara omfattas av unionslagstiftningen (förordningarna (EU, Euratom) nr 883/2013 och (EG) nr 2185/1996). Detta innebär rättssäkerhetsgarantierna i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och förordning (EG) nr 2185/1996, vars tillämpning inom ramen för kontroller och inspektioner på plats klargörs i artikel 3.5. När den ekonomiska aktören inte samarbetar och Olaf måste förlita sig på de nationella myndigheterna, eller motta deras bistånd av andra orsaker, upprätthåller artiklarna 3.7 och 7.3 principen om att sådant bistånd kommer att tillhandahållas i enlighet med nationell lagstiftning. I artikel 3.3 föreskrivs en skyldighet för ekonomiska aktörer att samarbeta med Olaf i samband med dess utredningar.

Dessa ändringar av artikel 3, som rör tillämplig lagstiftning i fråga om utförandet av kontroller och inspektioner på plats, utgör förtydliganden i enlighet med den tolkning av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 som tribunalen angett i sin nyligen avkunnade dom av den 3 maj 2018 i mål T-48/16, *Sigma Orionis SA mot Europeiska kommissionen*¹. Tribunalen slog fast att, i avsaknad av invändningar från den ekonomiska aktören, utförs kontroller och inspektioner på plats av Olaf på grundval av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och förordning (EG) nr 2185/1996 och det skriftliga bemyndigandet av Olafs generaldirektör. Unionsrätten har företräde framför nationell rätt när ett ärende regleras genom förordningarna

¹ Ännu inte offentliggjord. Se punkterna 73–118.

(EU, Euratom) nr 883/2013 eller (EG) nr 2185/1996. Dessutom anser tribunalen att bestämmelserna (i förordning (EG) nr 2185/1996) beträffande en eventuell invändning från den berörda ekonomiska aktören mot en kontroll inte medför att det föreligger en ”rätt att göra invändningar” utan endast föreskriver att kontrollen kan åläggas dem genom bistånd från nationella myndigheter (på grundval av nationell lagstiftning). När det gäller rättssäkerhetsgarantier erinrar tribunalen om att Olaf måste iakttä de grundläggande rättigheter som fastställs i unionsrätten och särskilt i stadgan.

Ändringarna av artiklarna 8.2 och 8.3 och 12.3 är avsedda att säkerställa effektiviteten i Olafs åtgärder, när det i förordningen hänvisas till tillämpningen av nationell lagstiftning.

Uppgifter om bankkonton

Artikel 7.3 ändras för att klargöra medlemsstaternas skyldighet att bistå Olaf genom att översända bankkontouppgifter. För att öka effektiviteten i Olafs utredningar bör detta innebära information om bankkontoinnehavare i det nationella centrala bankkontoregister eller dataåtervinningssystem som finns i medlemsstaterna (femte penningtvättsdirektivet, som antogs av unionens medlagstiftare i december 2017). I de fall där tillvägagångssättet för de bedrägerier som utreds kräver sådan kunskap, bör också information om finansiella transaktioner lämnas. Den princip som redan fastställs i förordningen om att sådant bistånd kommer att tillhandahållas i enlighet med nationell lagstiftning kommer att bibehållas.

Mervärdesskatt

Artikel 3.1 förtydligas för att säkerställa att Olaf har tillgång till kontroller och inspektioner på plats på alla områden som omfattas av dess mandat. För att möjliggöra ett effektivt samarbete med medlemsstaterna gör ändringen av artikel 12.5 det möjligt för Olaf att utbyta information med Eurofiscnätverket, som inrättades genom förordning (EU) nr 904/2010.

Tillåtlighet av bevismaterial som insamlats av Olaf

Ändringen av artikel 11.2 bibehåller likvärdighetsprincipen för de regler som gäller för administrativa rapporter som upprättas av nationella administrativa inspektörer i samband med straffrättsliga förfaranden. Genom den ändringen införs en princip om tillåtlighet av Olafs rapporter – med förbehåll för en kontroll av äktheten – i rättsliga förfaranden som inte är av straffrättslig karaktär inför nationella domstolar och i administrativa förfaranden i medlemsstaterna. Slutligen anges i bestämmelsen tillåtligheten av rapporterna i administrativa och rättsliga förfaranden på unionsnivå. Detta kommer att göra användningen av resultaten av Olafs utredningar mer effektiv, dock utan att ingripa i bedömningen av denna bevisning.

Sambandscentraler för bedrägeribekämpning

I artikel 12a preciseras närmare den roll som sambandscentraler för bedrägeribekämpning har i medlemsstaterna för att säkerställa att Olaf ges det bistånd som den behöver för att effektivt utföra sina utredningar. Deras organisation och befogenheter förblir varje medlemsstats befogenhet. Sambandscentralerna för bedrägeribekämpning får stödja Olafs interna och externa utredningar och samordningsverksamhet, samt samarbeta sinsemellan.

Samordningsverksamhet

Genom artikel 12b införs en ny bestämmelse som preciserar den samordningsverksamhet som Olaf kan genomföra.

III. Förtydligande och förenkling

Ändringen av artikel 4.2 anpassar genomförandet av digitala kriminaltekniska åtgärder till den tekniska utvecklingen.

Ändringarna av artiklarna 3.9, 11.3 och 12.1 ökar enhetligheten i reglerna för interna och externa utredningar.

Ändringen av artikel 7.6 förtydligar att unionens institutioner, organ och byråer när som helst får samråda med Olaf för att besluta om säkerhetsåtgärder.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) vad gäller samarbete med Europeiska åklagarmyndigheten och effektiviteten i Olafs utredningar

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 325, jämförd med fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 106a,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av revisionsrättens yttrande²,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Genom antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371³ och rådets förordning (EU) 2017/1939⁴ har unionen avsevärt förstärkt de medel som finns att tillgå för att skydda unionens ekonomiska intressen genom straffrätt. Europeiska åklagarmyndigheten kommer att ha befogenhet att utföra brottsutredningar och väcka åtal för brott som riktar sig mot unionens budget, enligt definitionen i direktiv (EU) 2017/1371, i de deltagande medlemsstaterna.
- (2) Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) utför administrativa utredningar av administrativa oriktigheter och kriminellt beteende. I slutet av sina utredningar får Olaf lämna rättsliga rekommendationer till nationella åklagarmyndigheter, för att möjliggöra åtal och lagföring i medlemsstaterna. I framtiden kommer Olaf, i de medlemsstater som deltar i Europeiska åklagarmyndigheten, att rapportera misstänkta brott till myndigheten och samarbeta med den i samband med sina utredningar.
- (3) Därför bör Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013⁵ ändras till följd av antagandet av förordning (EU) 2017/1939. De bestämmelser som reglerar förbindelserna mellan Europeiska åklagarmyndigheten och Olaf i förordning

² EUT C [...], [...], s. [...].

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁴ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

(EU) 2017/1939 bör återspeglas av och kompletteras med reglerna i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 för att säkerställa högsta möjliga nivå på skyddet av unionens ekonomiska intressen genom synergieffekter mellan de två organen.

- (4) Med beaktande av sitt gemensamma mål att bevara integriteten i unionens budget bör Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten upprätta och upprätthålla en nära förbindelse, som grundas på lojalt samarbete och som syftar till att säkerställa att deras respektive mandat kompletterar varandra, och samordna sina åtgärder, i synnerhet vad gäller omfattningen av det fördjupade samarbetet om inrättandet av Europeiska åklagarmyndigheten. Slutligen bör förbindelsen bidra till att säkerställa att alla medel används för att skydda unionens ekonomiska intressen och undvika onödigt dubbelarbete.
- (5) Enligt förordning (EU) 2017/1939 ska Olaf, samt alla institutioner, organ och byråer inom unionen och behöriga nationella myndigheter, till Europeiska åklagarmyndigheten, utan otillbörligt dröjsmål, rapportera brottsliga handlingar i fråga om vilka Europeiska åklagarmyndigheten kan utöva sin befogenhet. Eftersom Olafs uppdrag är att utföra administrativa utredningar för att bekämpa bedrägerier, korruption och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen är den bäst lämpad och utrustad för att fungera som en naturlig partner och privilegierad informationskälla för Europeiska åklagarmyndigheten.
- (6) Uppgifter som tyder på brottsliga handlingar som faller inom Europeiska åklagarmyndighetens befogenhet kan i praktiken förekomma i de ursprungliga anklagelser som inkommit till Olaf eller kan uppkomma enbart i samband med en administrativ utredning som inletts av Olaf på grund av misstankar om administrativa oriktigheter. För att kunna uppfylla sin plikt att rapportera till Europeiska åklagarmyndigheten bör Olaf därför, i förekommande fall, rapportera brottsliga handlingar när som helst före eller under loppet av en utredning.
- (7) I förordning (EU) 2017/1939 fastställs vilka uppgifter rapporterna minst ska innehålla. Olaf kan behöva utföra en preliminär utvärdering av anklagelserna för att kontrollera att rapporterna är fullständiga och samla in nödvändiga uppgifter. Olaf bör utföra denna utvärdering snabbt och på ett sätt som inte riskerar att äventyra en eventuell framtida brottsutredning. När utvärderingen slutförts bör Olaf till Europeiska åklagarmyndigheten rapportera om det finns misstanke om att ett brott som faller inom dess befogenhet har konstaterats.
- (8) Med hänsyn till Olafs sakkunskap bör unionens institutioner, organ och byråer ha möjlighet att utnyttja Olaf för att utföra en sådan preliminär utvärdering av anklagelser som rapporteras till dem.
- (9) I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 bör Olaf i princip inte inleda en administrativ utredning parallellt med en utredning som utförs av Europeiska åklagarmyndigheten av samma sakförhållanden. I vissa fall kan dock skyddet av unionens ekonomiska intressen kräva att Olaf utför en kompletterande administrativ utredning innan de straffrättsliga förfaranden som inletts av Europeiska åklagarmyndigheten avslutats för att fastställa huruvida säkerhetsåtgärder är nödvändiga eller huruvida finansiella, disciplinära eller administrativa åtgärder bör vidtas. Dessa kompletterande utredningar kan vara lämpliga, bland annat för att återkräva belopp som ska inbetalas till unionens budget och som omfattas av preskription, när de riskutsatta beloppen är mycket höga eller om det är nödvändigt att undvika ytterligare utgifter i risksituationer genom administrativa åtgärder.

- (10) I förordning (EU) 2017/1939 föreskrivs att Europeiska åklagarmyndigheten får begära att Olaf utför sådana kompletterande utredningar. I de fall där Europeiska åklagarmyndigheten inte begär en sådan kompletterande utredning bör den också, på vissa villkor, vara möjlig på initiativ av Olaf. I synnerhet bör Europeiska åklagarmyndigheten kunna invända mot att Olaf inleder eller fortsätter en utredning eller att den utför specifika utredningsåtgärder. Orsakerna till denna invändning bör baseras på behovet av att skydda Europeiska åklagarmyndighetens effektivitet i utredningar och bör stå i proportion till detta mål. Olaf bör avstå från att utföra de åtgärder som Europeiska åklagarmyndigheten gjort invändningar mot. Om Europeiska åklagarmyndigheten inte gör invändningar bör Olafs utredningar utföras i nära samråd med Europeiska åklagarmyndigheten.
- (11) Olaf bör aktivt stödja Europeiska åklagarmyndigheten i dess utredningar. I detta avseende får Europeiska åklagarmyndigheten begära att Olaf stöder eller kompletterar dess brottsutredningar genom utövande av sina befogenheter enligt denna förordning. I dessa fall ska Olaf utföra sina uppgifter inom gränserna för sina befogenheter och inom den ram som anges i denna förordning.
- (12) För att säkerställa en effektiv samordning mellan Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten bör information kontinuerligt utbytas mellan dem. Utbyte av information i de skeden som föregår inledningen av de utredningar som utförs av Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten är särskilt viktigt för att säkerställa en god samordning mellan de olika åtgärderna och undvika dubbelarbete. Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten bör fastställa formerna och villkoren för detta utbyte av information i sina praktiska överenskommelser.
- (13) I kommissionens rapport om utvärdering av tillämpningen av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013⁶, som antogs den 2 oktober 2017, drogs slutsatsen att 2013 års ändringar av regelverket medfört tydliga förbättringar när det gäller genomförandet av utredningar, samarbete med partner och berörda personers rättigheter. Samtidigt har utvärderingen belyst vissa brister som påverkar utredningarnas ändamålsenlighet och effektivitet.
- (14) Det är nödvändigt att ta itu med de mest otvetydiga resultaten i kommissionens utvärdering genom ändringen av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013. Dessa är väsentliga ändringar som krävs på kort sikt för att stärka ramen för Olafs utredningar, för att upprätthålla ett starkt och väl fungerande Olaf som kompletterar Europeiska åklagarmyndighetens straffrättsliga lösningar med administrativa utredningar, men som inte innebär en ändring av dess uppdrag eller befogenheter. Ändringarna rör främst områden där man i dag i brist på tydlighet i förordningen hindrar ett effektivt genomförande av Olafs utredningar, såsom genomförandet av kontroller på plats, möjlighet till tillgång till uppgifter om bankkonton eller tillåtlighet som bevis i de ärenderapporter som Olaf utarbetat.
- (15) Dessa ändringar påverkar inte de rättssäkerhetsgarantier som tillämpas i samband med utredningar. Olaf är skyldig att tillämpa rättssäkerhetsgarantierna i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013, rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96⁷ och de som ingår i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Denna ram kräver

⁶ COM(2017) 589. Rapporten åtföljdes av en utvärdering, arbetsdokument från kommissionens avdelningar, SWD(2017) 332, och ett yttrande från Olafs övervakningskommitté, yttrande 2/2017.

⁷ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

att Olaf genomför sina utredningar på ett objektivt, opartiskt och konfidentiellt sätt, söker bevis för och emot den berörda personen samt genomför utredningsåtgärder på grundval av ett skriftligt bemyndigande och efter en lagenlighetskontroll. Olaf måste säkerställa att rättigheterna för de personer som berörs av dess utredningar iakttas, inklusive oskuldspresumtionen och rätten att inte röja sig själv. När berörda personer intervjuas har de bland annat rätt att biträddas av en person enligt eget val, att godkänna intervjuprotokollet och att använda något av unionens officiella språk. Berörda personer har också rätt att yttra sig om sakförhållandena i ärendet innan några slutsatser kan dras.

- (16) Olaf genomför kontroller och inspektioner på plats, som gör det möjligt för byrån att få tillgång till ekonomiska aktörers lokaler och dokumentation inom ramen för sina utredningar av misstänkta bedrägerier, korruption eller andra olagliga beteenden som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. Dessa utredningar utförs i enlighet med denna förordning och rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96, vilka i vissa fall underställer tillämpningen av dessa befogenheter till villkoren i nationell lagstiftning. Kommissionens utvärdering har visat att det inte alltid anges i vilken utsträckning nationell lagstiftning bör tillämpas, och detta hindrar därför effektiviteten i Olafs utredningsverksamhet.
- (17) Det är därför lämpligt att förtydliga i vilka fall nationell rätt bör tillämpas under Olafs utredningar, dock utan att ändra de befogenheter som Olaf förfogar över eller ändra hur förordningen fungerar i förhållande till medlemsstaterna. Förtydligandet återspeglar tribunalens nyligen avkunnade dom i mål T-48/16, *Sigma Orionis SA mot Europeiska kommissionen*.
- (18) Olafs genomförande av kontroller och inspektioner på plats i situationer där den berörda ekonomiska aktören underkastar sig kontrollen bör enbart omfattas av unionens lagstiftning. Detta bör göra det möjligt för Olaf att utöva sina utredningsbefogenheter på ett effektivt och enhetligt sätt i alla medlemsstater och på så sätt bidra till en hög skyddsnivå för unionens ekonomiska intressen i hela unionen i enlighet med artikel 325 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
- (19) I situationer där Olaf måste förlita sig på bistånd från de nationella behöriga myndigheterna, i synnerhet i de fall där en ekonomisk aktör motsätter sig en kontroll och inspektion på plats bör medlemsstaterna säkerställa att byråns verksamhet är effektiv, och bör tillhandahålla nödvändigt bistånd i enlighet med de relevanta nationella processrättsliga reglerna.
- (20) En skyldighet för ekonomiska aktörer att samarbeta med Olaf bör införas i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013. Detta är i linje med deras skyldigheter enligt förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 att bevilja tillgång för utförandet av kontroller och inspektioner på plats av lokaler, markområden, transportmedel och andra platser som används yrkesmässigt och följa kravet i artikel 129⁸ i budgetförordningen att varje person eller enhet som mottar medel från unionen ska samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, också i samband med Olafs utredningar.
- (21) Som en del av denna samarbetsskyldighet bör Olaf kunna kräva av ekonomiska aktörer som kan ha varit inblandade i det ärende som utreds, eller som kan förfoga över relevant information, att lämna relevant information. När ekonomiska aktörer

⁸ Artikel 129 kommer att införas i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/XX (ny budgetförordning), om vilken en politisk överenskommelse har nåtts och som väntas antas under de kommande månaderna.

uppfyller sådana krav är de inte skyldiga att erkänna att de har begått en olaglig handling, men de är skyldiga att besvara frågor om sakförhållanden och tillhandahålla handlingar, även om dessa upplysningar kan komma att användas mot dem eller mot en annan aktör om förekomsten av olaglig verksamhet.

- (22) Ekonomiska aktörer bör ha möjlighet att använda något av de officiella språken i den medlemsstat där kontrollen äger rum och rätt att biträddas av en person enligt eget val, bland annat av externa juridiska ombud vid kontroller och inspektioner på plats. Närvaro av ett juridiskt ombud bör dock inte utgöra ett rättsligt villkor för att kontroller och inspektioner på plats ska vara giltiga. För att säkerställa att kontrollerna och inspektionerna på plats är effektiva, särskilt när det gäller risken för att bevismaterial försvinner, bör Olaf kunna få tillgång till lokaler, markområden, transportmedel eller andra platser som används yrkesmässigt, utan att invänta att aktören rådgör med sitt juridiska ombud. Olaf bör endast godta en kort rimlig försening i avvaktan på att det juridiska ombudet rådfrågas innan kontrollen inleds. Alla sådana dröjsmål måste begränsas till ett strikt minimum.
- (23) För att garantera transparens vid genomförandet av kontroller och inspektioner på plats bör Olaf ge ekonomiska aktörer lämplig information om deras samarbetskyldighet och konsekvenserna av en vägran att samarbeta, och det förfarande som är tillämpligt på kontrollen, inbegripet tillämpliga rättssäkerhetsgarantier.
- (24) Vid interna utredningar och, vid behov, externa utredningar har Olaf tillgång till alla relevanta uppgifter som innehas av institutionerna, organen och byråerna. För att återspegla hur tekniken utvecklas är det, såsom föreslogs i kommissionens utvärdering, nödvändigt att förtydliga att denna tillgång bör vara möjlig oavsett i vilken form denna information eller dessa uppgifter lagras.
- (25) För en mer sammanhängande ram för Olafs utredningar bör de regler som är tillämpliga på interna och externa utredningar samordnas ytterligare, för att därigenom åtgärda vissa brister som identifierats i kommissionens utvärdering, där det inte är motiverat med avvikande regler. Detta bör t.ex. vara fallet när det gäller att se till att rapporter och rekommendationer som upprättas efter en extern utredning kan skickas till den institution, det organ eller den byrå som berörs så att den/det kan vidta lämpliga åtgärder, såsom vid interna utredningar. Om möjligt bör Olaf i enlighet med sitt uppdrag stödja den institution, det organ eller den byrå som berörs av uppföljningen av dess rekommendationer. För att ytterligare säkerställa samarbetet mellan Olaf och institutioner, organ och byråer, bör Olaf, när så är nödvändigt, informera den av unionens institutioner, organ eller byrå som berörs om sitt beslut att inte inleda en extern utredning, exempelvis när en av unionens institutioner, organ eller byråer var källan till den ursprungliga informationen.
- (26) Olaf bör förfoga över de medel som krävs för att spåra varifrån pengarna kommer för att avslöja det tillvägagångssätt som är typiskt för många bedrägliga beteenden. I dag kan Olaf erhålla bankuppgifter som är relevanta för dess utredningsverksamhet och som innehas av kreditinstitut i ett antal medlemsstater genom samarbete med och bistånd från de nationella myndigheterna. För att säkerställa en effektiv strategi i unionen, bör det i förordningen anges en skyldighet för de behöriga nationella myndigheterna att lämna uppgifter om bank- och betalkonton till Olaf, som en del av deras allmänna skyldighet att bistå byrån. Detta samarbete bör i regel äga rum med hjälp av finansunderrättelseenheter i medlemsstaterna. De nationella myndigheterna bör när de lämnar detta bistånd till Olaf agera i enlighet med tillämpliga

processrättsliga bestämmelser som föreskrivs i den nationella lagstiftningen i den berörda medlemsstaten.

- (27) En tidigarelagd överföring av uppgifter från Olaf för att anta säkerhetsåtgärder är ett viktigt verktyg för skyddet av EU:s ekonomiska intressen. För att säkerställa ett nära samarbete på detta område mellan Olaf och unionens institutioner, organ och byråer är det lämpligt att den sistnämnda har möjlighet att när som helst samråda med Olaf för att besluta om eventuella lämpliga säkerhetsåtgärder, inbegripet åtgärder för att säkra bevis.
- (28) Olafs rapporter utgör för närvarande tillåten bevisning i administrativa eller rättsliga förfaranden på samma sätt och på samma villkor som administrativa rapporter som utformats av nationella administrativa inspektörer. Kommissionens utvärdering visade att i vissa medlemsstater säkerställer inte denna regel i tillräcklig utsträckning effektiviteten i Olafs verksamhet. För att öka effektiviteten och den enhetliga användningen av rapporter från byrån, bör förordningen föreskriva att sådana rapporter är tillåtliga i rättsliga förfaranden som inte är av straffrättslig karaktär inför nationella domstolar samt i administrativa förfaranden i medlemsstaterna. Regeln om likvärdighet med nationella administrativa inspektörers rapporter bör fortsätta att tillämpas i fråga om nationella rättsliga förfaranden av straffrättslig karaktär. I förordningen bör det också föreskrivas att Olafs rapporter är tillåtliga i administrativa och rättsliga förfaranden på unionsnivå.
- (29) Olafs mandat omfattar skydd av intäkterna till unionens budget från egna medel som härrör från mervärdesskatt. På detta område bör Olaf kunna stödja och komplettera medlemsstaternas verksamheter genom utredningar som utförs i enlighet med dess mandat, samordning av nationella behöriga myndigheter i komplexa gränsöverskridande fall och stöd och bistånd till medlemsstaterna och till Europeiska åklagarmyndigheten. För detta ändamål bör Olaf kunna utbyta information genom Eurofiscnätverket, som inrättades genom rådets förordning (EU) nr 904/2010⁹ för att främja och underlätta samarbetet vid bekämpningen av mervärdesskattebedrägerier.
- (30) Sambandscentraler för bedrägeribekämpning i medlemsstaterna infördes genom förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 för att underlätta ett effektivt samarbete och utbyte av information, inbegripet utbyte av operativ information mellan byrån och medlemsstaterna. Utvärderingen visade att sambandscentralerna på ett positivt sätt har bidragit till Olafs arbete. I den fastställdes också behovet av att ytterligare klargöra deras roll för att säkerställa att Olaf ges nödvändigt bistånd för att säkerställa att dess utredningar är effektiva, samtidigt som sambandscentralernas organisation och befogenheter överlämnas till respektive medlemsstat. I detta avseende bör sambandscentralerna för bedrägeribekämpning kunna ge, få eller samordna det bistånd som behövs för att Olaf ska kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt före, under eller i slutet av en extern eller intern utredning.
- (31) Olafs skyldighet att ge medlemsstaterna bistånd så att de kan samordna sina åtgärder för att skydda unionens ekonomiska intressen är en central del av dess uppdrag att stödja gränsöverskridande samarbete mellan medlemsstaterna. Närmare regler bör fastställas för att underlätta Olafs samordningsverksamhet och dess samarbete med medlemsstaternas myndigheter, tredjeländer och internationella organisationer. Dessa regler bör inte påverka Olafs utövande av kommissionens befogenheter i särskilda bestämmelser om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa

⁹ Rådets förordning (EU) nr 904/2010 av den 7 oktober 2010 om administrativt samarbete och kampen mot mervärdesskattebedrägeri (EUT L 268, 12.10.2010, s. 1).

myndigheter och om samarbete mellan dessa myndigheter och kommissionen, särskilt rådets förordning (EG) nr 515/97¹⁰.

- (32) Dessutom bör det vara möjligt för Olaf att begära bistånd från sambandscentralerna för bedrägeribekämpning i samband med samordningsverksamheten, samt för sambandscentralerna för bedrägeribekämpning att samarbeta sinsemellan för att ytterligare stärka de tillgängliga samarbetsmekanismerna för att motverka bedrägerier.
- (33) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att stärka skyddet av unionens ekonomiska intressen genom att anpassa Olafs verksamhet till inrättandet av Europeiska åklagarmyndigheten och genom att öka effektiviteten i Olafs utredningar, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, utan bättre kan uppnås på unionsnivå genom antagande av regler som reglerar förbindelserna mellan två unionsorgan och öka effektiviteten i Olafs utredningar i unionen, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att intensifiera bekämpningen av bedrägerier, korruption och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen.
- (34) Denna förordning innebär inte någon inskränkning av medlemsstaternas befogenheter och ansvar att vidta åtgärder för att bekämpa bedrägerier, korruption och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen.
- (35) Europeiska datatillsynsmannen har rådfrågats i enlighet med artikel 28.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001¹¹ och avgav ett yttrande den ...¹².
- (36) Förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 ska ändras på följande sätt:

- (1) I artikel 1 ska följande punkt införas som punkt 4a:

”4a. Olaf ska upprätta och upprätthålla en nära förbindelse med Europeiska åklagarmyndigheten, som inrättats inom ramen för ett fördjupat samarbete genom rådets förordning (EU) 2017/1939¹³. Denna förbindelse ska grundas på ömsesidigt samarbete och informationsutbyte. Den ska särskilt säkerställa att alla tillgängliga medel används för skyddet av unionens ekonomiska intressen genom komplementaritet av deras respektive mandat och stöd från Olaf till Europeiska åklagarmyndigheten.

¹⁰ Rådets förordning (EG) nr 515/97 av den 13 mars 1997 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan dessa och kommissionen för att säkerställa en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen (EGT L 82, 22.3.1997, s. 1).

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

¹² EUT C ...

¹³ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

Samarbetet mellan Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten ska regleras genom artiklarna 12c–12f. ”.

- (2) I artikel 2 ska led 4 ersättas med följande:

”4) *administrativa utredningar* (nedan kallade *utredningar*): alla inspektioner, kontroller eller andra åtgärder som Olaf vidtar, i enlighet med artiklarna 3 och 4, för att nå de mål som anges i artikel 1 och konstatera eventuella oriktigheter i verksamheter som kontrolleras; dessa utredningar ska inte påverka Europeiska åklagarmyndighetens eller medlemsstaternas befogenheter att inleda straffrättsliga förfaranden.”.

- (3) Artikel 3 ska ersättas med följande:

”Artikel 3 Externa utredningar

1. Inom det tillämpningsområde som fastställts i artiklarna 1, 2.1 och 2.3 ska Olaf utföra kontroller och inspektioner på plats i medlemsstaterna och, i enlighet med gällande avtal om samarbete och ömsesidigt bistånd samt andra gällande rättsliga instrument, i tredjeländer och vid internationella organisationer.
2. Kontroller och inspektioner på plats ska utföras i enlighet med denna förordning och, i den utsträckning ett ärende inte omfattas av denna förordning, i enlighet med förordning (Euratom, EG) nr 2185/96.
3. Ekonomiska aktörer ska samarbeta med Olaf i samband med utredningar. Olaf får begära såväl muntlig information, bland annat genom intervjuer, som skriftlig information från ekonomiska aktörer.
4. Olaf ska utföra kontrollerna och inspektionerna på plats mot uppvisande av ett skriftligt bemyndigande enligt artikel 7.2 i denna förordning och artikel 6.1 i förordning (EG, Euratom) nr 2185/1996. Olaf ska informera den berörda ekonomiska aktören om vilket förfarande som ska tillämpas, bland annat när det gäller de tillämpliga rättssäkerhetsgarantierna och skyldigheten att samarbeta med den berörda ekonomiska aktören.
5. Vid utövandet av sina befogenheter ska Olaf uppfylla de rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i denna förordning och i förordning (EG, Euratom) nr 2185/96. Vid genomförandet av en kontroll och inspektion på plats ska den berörda ekonomiska aktören ha rätt att inte lämna förklaringar i vilka vederbörande röjer sig själv och att biträddas av en person enligt eget val. När förklaringar lämnas under kontrollerna på plats ska den ekonomiska aktören ges möjlighet att använda något av de officiella språken i den medlemsstat där vederbörande befinner sig. Rätten att biträddas av en person enligt eget val ska inte hindra att Olaf ges tillträde till den ekonomiska aktörens lokaler, och ska inte otillbörligen försena inledandet av kontrollen.
6. På Olafs begäran ska den berörda medlemsstatens behöriga myndighet förse Olafs anställda med det bistånd som behövs för att de effektivt ska kunna utföra sina uppgifter, i enlighet med det skriftliga bemyndigande som avses i artikel 7.2.

Den berörda medlemsstaten ska i enlighet med förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 säkerställa att Olafs anställda får tillgång till all information och alla handlingar som rör utredningsföremålet och som krävs för att kontrollerna och inspektionerna på plats ska kunna utföras effektivt och på ett verkningsfullt sätt, och att de kan säkra handlingar eller uppgifter för att undvika att de går förlorade.

7. Om den berörda ekonomiska aktören underkastar sig en kontroll och inspektion på plats som bemyndigats enligt denna förordning, ska artikel 2.4 i förordning (Euratom, EG) nr 2988/95 samt artikel 6.1 tredje stycket och artikel 7.1 i förordning (EG, Euratom) nr 2185/96 inte tillämpas, i den mån som dessa bestämmelser kräver överensstämmelse med nationell lagstiftning och kan komma att begränsa Olafs tillgång till information och dokumentation på de villkor som gäller för nationella administrativa inspektörer.

Om Olafs anställda konstaterar att en ekonomisk aktör motsätter sig en kontroll eller en inspektion på plats som bemyndigats enligt denna förordning, ska den berörda medlemsstaten genom brottsbekämpande myndigheter lämna dem nödvändigt bistånd för att göra det möjligt för Olaf att genomföra kontrollen eller inspektionen på plats på ett effektivt sätt och utan otillbörligt dröjsmål.

När bistånd ges i enlighet med denna punkt eller punkt 6, ska den behöriga nationella myndigheten agera i enlighet med nationella förfaranderegler som är tillämpliga på den berörda behöriga nationella myndigheten. Om biståndet förutsätter bemyndigande från en rättslig myndighet enligt nationell lagstiftning ska en ansökan om sådant tillstånd lämnas.

8. Inom ramen för sina utredande uppgifter ska Olaf utföra kontroller och inspektioner i medlemsstaterna i enlighet med artikel 9.1 i förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 och de sektorsvisa regler som avses i artikel 9.2 i samma förordning, och i tredjeländer och vid internationella organisationer i enlighet med gällande avtal om samarbete och ömsesidigt bistånd samt andra gällande rättsliga instrument.
9. Vid en extern utredning har Olaf rätt till tillgång till all relevant information och alla uppgifter, oavsett i vilken form dessa lagras, som innehas av institutionerna, organen eller byråerna avseende utredningsföremålet, och som behövs för att fastställa förekomsten av bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. Artikel 4.2 och 4.4 ska tillämpas på sådana fall.
10. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 12c.1 får Olaf, om byrån före ett beslut om inledande av en extern utredning hanterar information som tyder på förekomsten av bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen, informera de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna samt vid behov berörda institutioner, organ eller byråer.

Utan hinder av de sektorsvisa bestämmelser som avses i artikel 9.2 i förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 ska medlemsstaternas behöriga myndigheter säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas, i vilka Olaf får delta, i enlighet med nationell rätt. De berörda medlemsstaternas behöriga myndigheter ska på begäran informera Olaf om vilka åtgärder som har vidtagits och vilka resultat den information som avses i första stycket i denna punkt har gett.”.

- (4) Artikel 4 ska ändras på följande sätt:

- (a) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. I samband med interna utredningar

- (a) ska Olaf utan förhandsanmälan och utan dröjsmål ha rätt till tillgång till all relevant information och alla uppgifter, oavsett i vilken form dessa lagras, som innehas av institutionerna, organen och byråerna, till vilkas lokaler Olaf dessutom ska ha tillträde; Olaf ska ha befogenhet att kontrollera institutionernas, organens och

byråernas bokföring, får Olaf kopiera och begära utdrag ur alla handlingar och ur innehållet i all datorbaserad information som institutionerna, organen och byråerna innehar och vid behov säkra dessa handlingar eller dessa uppgifter för att undvika att de går förlorade.

- (b) Olaf får begära såväl muntlig information, bland annat genom intervjuer, som skriftlig information från tjänstemän, övriga anställda, ledamöter av institutioner eller organ, chefer för byråer eller anställda.”.

- (b) Punkt 3 ska ersättas med följande:

”3. I enlighet med artikel 3 får Olaf utföra kontroller och inspektioner på plats hos ekonomiska aktörer för att få tillgång till relevant information om föremålet för den interna utredningen.”.

- (c) I punkt 8 ska första stycket ersättas med följande:

”Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 12c.1 får Olaf, om byrån före ett beslut om inledande av en intern utredning hanterar information som tyder på förekomsten av bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen, informera den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda byrån. Den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda byrån ska på begäran informera Olaf om de åtgärder som vidtas och om de resultat informationen har gett.”.

- (5) Artikel 5 ska ändras på följande sätt:

- (a) I punkt 1 ska första meningen ersättas med följande:

”Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 12d får generaldirektören inleda en utredning när det föreligger skälig misstanke, som även kan vara grundad på information från tredje part eller anonymt lämnad information, om att det har förekommit bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen.”.

- (b) I punkt 3 ska följande mening läggas till:

”Denna punkt ska inte tillämpas på utredningar som Europeiska åklagarmyndigheten utför i enlighet med förordning (EU) 2017/1939.”.

- (c) Punkt 6 ska ersättas med följande:

”6. Om generaldirektören beslutar att inte inleda någon extern utredning, får han eller hon utan dröjsmål överlämna relevant information till de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten för uppföljning, i förekommande fall, i enlighet med unionsrätt och nationell rätt. Vid behov ska Olaf även informera den institution, det organ eller den byrå som berörs.”.

- (6) Artikel 7 ska ändras på följande sätt:

- (a) I punkt 3 ska första stycket ersättas med följande:

”Medlemsstaternas behöriga myndigheter ska ge de anställda vid Olaf det bistånd som behövs för att de ska kunna utföra sina uppdrag enligt denna förordning effektivt och utan otillbörligt dröjsmål.”.

- (b) I punkt 3 ska följande införas som andra stycke:

”På begäran av Olaf i frågor som är under utredning ska de finansunderrättelseenheter som har inrättats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849¹⁴ och andra relevanta behöriga myndigheter i medlemsstaterna förse Olaf med följande:

- (a) Information som avses i [artikel 32 a.3 i] direktiv (EU) 2015/849¹⁵.
 - (b) Transaktionsregister, när det är absolut nödvändigt i samband med utredningen.”.
 - (c) I punkt 3 ska följande läggas till som tredje stycket:

”När stöd lämnas i enlighet med tidigare stycken, ska de behöriga nationella myndigheterna agera i enlighet med de nationella förfaranderegler som är tillämpliga på den berörda behöriga nationella myndigheten.”.
 - (d) I punkt 6 ska andra stycket ersättas med följande:

”Utöver vad som sägs i första stycket får den institution, det organ eller den byrå som berörs när som helst samråda med Olaf för att, i nära samarbete med Olaf, vidta lämpliga säkerhetsåtgärder, inbegripet åtgärder för att säkra bevismaterial, och ska utan dröjsmål informera Olaf om sådana beslut.”.
 - (e) Punkt 8 ska ersättas med följande:

”8. Om en utredning inte kan avslutas inom tolv månader från det att den inleddes ska generaldirektören vid utgången av den tolv månadersperioden och därefter var sjätte månad rapportera till övervakningskommittén, och ange skälen till det och, i tillämpliga fall, de åtgärder som planeras för att skynda på utredningen.”.
- (7) Artikel 8 ska ändras på följande sätt:
- (a) I punkt 1 ska följande stycke läggas till:

”När institutionerna, organen och byråerna rapporterar till Europeiska åklagarmyndigheten i enlighet med artikel 24 i förordning (EU) 2017/1939 får de i stället överlämna en kopia till Olaf av den rapport som sänts till Europeiska åklagarmyndigheten.”.
 - (b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. Institutionerna, organen och byråerna och, i den mån nationell rätt inte förhindrar detta, medlemsstaternas behöriga myndigheter, ska på begäran av Olaf eller på eget initiativ till Olaf överlämna alla handlingar och all information som de innehar och som rör någon av Olafs pågående utredningar.

Innan en utredning inleds ska de, på begäran av Olaf, överlämna alla handlingar och uppgifter som de innehar och som är nödvändiga för att bedöma anklagelserna eller tillämpa de kriterier som krävs för att inleda en utredning i enlighet med artikel 5.1.”.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).

¹⁵ Artikel 32a.3 kommer att införas i direktiv (EU) 2015/849 genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/XX om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om vilket en politisk överenskommelse nåddes den 19 december 2017 och som väntas antas under de kommande månaderna.

- (c) Punkt 3 ska ersättas med följande:
- ”3. Institutionerna, organen och byråerna och, i den mån nationell rätt inte förhindrar detta, medlemsstaternas behöriga myndigheter, ska till Olaf överlämna alla andra relevanta handlingar och all annan relevant information som de innehar och som rör bekämpningen av bedrägerier, korruption och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen.”.
- (d) Följande punkt 4 ska läggas till:
- ”4. Denna artikel ska inte gälla för Europeiska åklagarmyndigheten när det gäller brott i fråga om vilka myndigheten skulle kunna utöva sin befogenhet i enlighet med artiklarna 22 och 25 i förordning (EU) 2017/1939.
- Detta påverkar inte Europeiska åklagarmyndighetens möjlighet att lämna relevant information till Olaf om ärenden i enlighet med artiklarna 34.8, 36.6, 39.4 samt 101.3 och 101.4 i förordning (EU) 2017/1939.”.
- (8) Artikel 9 ska ändras på följande sätt:
- (a) I punkt 4 ska tredje stycket ersättas med följande:
- ”I välmotiverade fall när utredningssekretessen måste skyddas och/eller omständigheterna kräver utredningsåtgärder som omfattas av Europeiska åklagarmyndighetens eller en nationell rättslig myndighets befogenhet får generaldirektören avvakta med att fullgöra skyldigheten att bjuda in den berörda personen att yttra sig.”.
- (9) Artikel 10 ska ändras på följande sätt:
- (a) I punkt 4 ska första stycket ersättas med följande:
- Olaf ska utse ett uppgiftsskyddsombud i enlighet med artikel 24 i förordning (EG) nr 45/2001.
- (10) Artikel 11 ska ändras på följande sätt:
- (a) I punkt 1 ska andra stycket ersättas med följande:
- ”Rapporten får åtföljas av rekommendationer från generaldirektören om åtgärder som ska vidtas. Dessa rekommendationer ska när så är lämpligt ange disciplinära, administrativa, ekonomiska och/eller rättsliga åtgärder från institutioner, organ och byråer och från de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna, och ska särskilt ange de uppskattade belopp som ska återkrävas, och den preliminära juridiska innebörden av de omständigheter som konstaterats.”.
- (b) Punkt 2 ska ersättas med följande:
- ”2. Vid upprättande av sådana rapporter och rekommendationer ska relevanta bestämmelser i unionsrätten och, i den mån den är tillämplig, i den berörda medlemsstatens nationella rätt beaktas.
- Efter en enkel kontroll av deras äkthet ska rapporter som har upprättats på detta sätt utgöra tillåten bevisning i rättsliga förfaranden som inte är av straffrättslig karaktär inför nationella domstolar och i administrativa förfaranden i medlemsstaterna.
- Rapporter som har upprättats av Olaf ska utgöra tillåten bevisning i straffrättsliga förfaranden i den medlemsstat där det visar sig nödvändigt att

använda dem, på samma sätt och på samma villkor som administrativa rapporter som upprättas av nationella administrativa inspektörer. De ska bedömas enligt samma regler som de som gäller för administrativa rapporter som upprättas av nationella administrativa inspektörer och ha samma bevisvärde som dessa rapporter.

Medlemsstaterna ska till Olaf anmäla alla regler i nationell lagstiftning som är relevanta för tillämpningen av tredje stycket.

De rapporter som upprättats av Olaf ska utgöra tillåten bevisning i rättsliga förfaranden inför unionens domstolar och vid administrativa förfaranden i unionen.”.

- (c) Punkt 3 ska ersättas med följande:

”3. Rapporter och rekommendationer som upprättas efter en extern utredning och alla handlingar som har anknytning till denna ska överlämnas till de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna, i enlighet med bestämmelserna om externa utredningar, och, om så krävs, till den institution, det organ eller den byrå som berörs. Den institutionen, det organet eller den byrån ska vidta de åtgärder som resultaten av den externa utredningen påkallar och ska rapportera om detta till Olaf inom den tidsfrist som Olaf fastställt i de rekommendationer som åtföljer utredningsrapporten, och även på begäran från Olaf.”.

- (11) Artikel 12 ska ändras på följande sätt:

- (a) I punkt 1 ska följande mening läggas till:

”Olaf får också överlämna information till den institution, det organ eller den byrå som berörs.”.

- (b) Punkt 3 ska ersättas med följande:

”3. De behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten ska, i den mån nationell rätt inte förhindrar detta, på eget initiativ eller på Olafs begäran i god tid informera Olaf om hur den information som överlämnats enligt den här artikeln har följts upp.”.

- (c) Följande punkt 5 ska läggas till:

”5. Olaf får, på eget initiativ eller på begäran, utbyta relevant information med Eurofiscnätverket som inrättades genom rådets förordning (EU) nr 904/2010¹⁶.”.

- (12) Följande artiklar ska införas:

”Artikel 12a

Sambandscentraler för bedrägeribekämpning i medlemsstaterna

1. Medlemsstaterna ska, vid tillämpningen av denna förordning, utse en enhet (nedan kallad *sambandscentralen för bedrägeribekämpning*) som ska underlätta effektivt samarbete och utbyte av information, inbegripet operativ information, med Olaf. Om det är lämpligt får sambandscentralen för bedrägeribekämpning betraktas som en

¹⁶ Rådets förordning (EU) nr 904/2010 av den 7 oktober 2010 om administrativt samarbete och kampen mot mervärdesskattebedrägeri (EUT L 268, 12.10.2010, s. 1).

behörig myndighet i enlighet med nationell rätt vid tillämpningen av denna förordning.

2. På begäran av Olaf ska, innan ett beslut har fattats om huruvida en utredning ska inledas eller ej, samt under eller efter en utredning, sambandscentralerna för bedrägeribekämpning lämna, erhålla eller samordna nödvändigt bistånd för att Olaf ska kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt. Detta bistånd ska bland annat omfatta särskilt bistånd från nationella behöriga myndigheter i enlighet med artikel 3.6 och 3.7, artikel 7.3 samt artikel 8.2 och 8.3.
3. Olaf får begära bistånd från sambandscentralerna för bedrägeribekämpning i samband med samordningsverksamhet i enlighet med artikel 12b, inklusive, i förekommande fall, övergripande samarbete och utbyte av information mellan sambandscentraler för bedrägeribekämpning.

Artikel 12b

Samordningsverksamhet

1. På grundval av artikel 1.2 får Olaf organisera och underlätta samarbetet mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, institutioner, organ och byråer samt, i enlighet med avtal om samarbete och ömsesidigt bistånd samt andra gällande rättsliga instrument, myndigheter i tredjeländer och internationella organisationer. I detta syfte får de deltagande myndigheterna och Olaf samla in, analysera och utbyta information, inbegripet operativ information. De anställda vid Olaf får ge vägledning till behöriga myndigheter som genomför utredningsåtgärder på deras begäran. Artiklarna 6, 7.6 och 7.7, 8.3 och 10 ska tillämpas.
2. Olaf får upprätta en rapport om den samordning av verksamheten som utförts och, när så är lämpligt, vidarebefordra den till behöriga nationella myndigheter och de institutioner, organ och byråer som berörs.
3. Denna artikel ska tillämpas utan att den påverkar Olafs utövande av kommissionens genomförandebefogenheter i särskilda bestämmelser om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan dessa myndigheter och kommissionen.
4. Olaf får delta i gemensamma utredningsgrupper som inrättats i enlighet med tillämplig unionsrätt och inom denna ram utbyta operativ information som erhållits i enlighet med denna förordning.

Artikel 12c

Rapportering till Europeiska åklagarmyndigheten av brottsliga handlingar avseende vilka den kan utöva sin behörighet

1. Olaf ska utan otillbörligt dröjsmål till Europeiska åklagarmyndigheten rapportera alla brottsliga handlingar avseende vilka myndigheten kan utöva sin behörighet i enlighet med artiklarna 22, 25.2 och 25.3 i förordning (EU) 2017/1939. Rapporten ska sändas när som helst före eller under loppet av en utredning som utförs av Olaf.
2. Rapporten ska minst innehålla en beskrivning av sakförhållandena, däribland en bedömning av den skada som åsamkats eller som sannolikt kommer att åsamkas, möjlig brottsrubricering och alla tillgängliga uppgifter om potentiella brottsoffer, misstänkta och eventuella andra inblandade personer.

3. Olaf ska inte vara skyldig att rapportera uppenbart ogrundade påståenden till Europeiska åklagarmyndigheten.

I fall där den information som Olaf mottagit inte innehåller de uppgifter som anges i punkt 2, och Olaf inte håller på med någon utredning, får den göra en preliminär utvärdering av anklagelserna. Utvärderingen ska utföras snabbt och i vilket fall som helst inom två månader från mottagandet av informationen. Vid denna utvärdering ska artiklarna 6 och 8.2 tillämpas.

Efter denna inledande utvärdering ska Olaf till Europeiska åklagarmyndigheten rapportera om de villkor som anges i punkt 1 är uppfyllda.

4. När en handling som avses i punkt 1 framkommer under en utredning av Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten efter rapporten inleder en utredning, ska Olaf inte fortsätta sin utredning av samma sakförhållanden annat än i enlighet med artiklarna 12e eller 12f.

Vid tillämpningen av första stycket ska Olaf i enlighet med artikel 12g.2 via Europeiska åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem kontrollera om Europeiska åklagarmyndigheten genomför en utredning. Olaf får begära ytterligare information från Europeiska åklagarmyndigheten. Europeiska åklagarmyndigheten ska besvara en sådan begäran inom 10 arbetsdagar.

5. Institutionerna, organen och byråerna får begära att Olaf utför en preliminär utvärdering av anklagelser som rapporteras till dem. När det gäller sådana begäranden ska punkt 3 tillämpas.
6. När Olaf avslutar sin utredning efter att ha lämnat rapporten till Europeiska åklagarmyndigheten i enlighet med denna artikel ska artiklarna 9.4 och 11 inte tillämpas.

Artikel 12d

Undvikande av dubbelarbete

Generaldirektören ska inte inleda en utredning i enlighet med artikel 5, om Europeiska åklagarmyndigheten genomför en utredning av samma sakförhållanden, annat än i enlighet med artiklarna 12e eller 12f.

Vid tillämpningen av första stycket ska Olaf i enlighet med artikel 12g.2 via Europeiska åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem kontrollera om myndigheten genomför en utredning. Olaf får begära ytterligare information från Europeiska åklagarmyndigheten. Europeiska åklagarmyndigheten ska besvara en sådan begäran inom 10 arbetsdagar.

Artikel 12e

Olafs stöd till Europeiska åklagarmyndigheten

1. Under en utredning av Europeiska åklagarmyndigheten, och på begäran av Europeiska åklagarmyndigheten i enlighet med artikel 101.3 i förordning (EU) 2017/1939, ska Olaf i enlighet med sitt mandat stödja eller komplettera Europeiska åklagarmyndighetens verksamhet genom att i synnerhet
 - (a) tillhandahålla information, analyser (inbegripet kriminalteknisk analys), sakkunskap och operativt stöd,

- (b) underlätta samordning av specifika insatser som de behöriga nationella administrativa myndigheterna och unionsorganen genomför,
 - (c) genomföra administrativa utredningar.
- 2. På grundval av vad som anges i punkt 1 ska en begäran översändas skriftligen och ange den eller de åtgärder som Europeiska åklagarmyndigheten begär att Olaf ska vidta och, i förekommande fall, den planerade tidsplanen för deras genomförande. Begäran ska innehålla information om Europeiska åklagarmyndighetens utredning, i den mån den är relevant för syftet med begäran. Vid behov får Olaf begära ytterligare information.

Artikel 12f

Kompletterande utredningar

1. I vederbörligen motiverade fall där Europeiska åklagarmyndigheten genomför en utredning ska Olaf, om generaldirektören anser att en utredning bör inledas i enlighet med Olafs mandat för att underlätta antagandet av säkerhetsåtgärder eller finansiella, disciplinära eller administrativa åtgärder, underrätta Europeiska åklagarmyndigheten skriftligen, med angivande av arten och syftet med utredningen.

Inom 30 dagar från mottagandet av denna information får Europeiska åklagarmyndigheten invända mot att en utredning inleds eller mot att vissa handlingar rörande utredningen utförs, om detta är nödvändigt för att inte äventyra dess egen utredning eller lagföring, och så länge som dessa skäl kvarstår. Europeiska åklagarmyndigheten ska utan otillbörligt dröjsmål underrätta Olaf när skälen för invändningen upphör att gälla.

Om Europeiska åklagarmyndigheten inte har kommit med några invändningar inom den tidsfrist som anges i föregående stycke får Olaf inleda en utredning, och Olaf ska genomföra den i nära samråd med Europeiska åklagarmyndigheten.

Olaf ska skjuta upp eller avbryta sin utredning, eller avstå från att utföra vissa handlingar rörande utredningen, om Europeiska åklagarmyndigheten senare gör invändningar mot den, av samma skäl som avses i andra stycket.
2. Om Europeiska åklagarmyndigheten informerar Olaf om att den inte genomför en utredning som svar på en begäran om information som lämnats i enlighet med artikel 12d, och därefter inleder en utredning av samma sakförhållanden, ska den utan otillbörligt dröjsmål informera Olaf om detta. Om generaldirektören, efter mottagandet av denna information, anser att den utredning som Olaf inlett bör fortsätta för att underlätta antagandet av säkerhetsåtgärder eller finansiella, disciplinära eller administrativa åtgärder, ska punkt 1 tillämpas.

Artikel 12g

Praktiska överenskommelser och utbyte av information med Europeiska åklagarmyndigheten

1. När så krävs för att underlätta samarbetet med Europeiska åklagarmyndigheten i enlighet med artikel 1.4 a, ska Olaf enas med Europeiska åklagarmyndigheten om administrativa överenskommelser. Sådana praktiska överenskommelser får fastställa de praktiska detaljerna för utbyte av information, inbegripet personuppgifter, operativ, strategisk och teknisk information och sekretessbelagda uppgifter. De ska

innehålla detaljerade bestämmelser om fortlöpande utbyte av information vid båda organens mottagande och kontroll av anklagelser.

2. Olaf ska ha indirekt tillgång till information i Europeiska åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem på grundval av ett system med träff/icke träff. När överensstämmelse visar sig föreligga mellan uppgifter som Olaf fört in i ärendehanteringssystemet och uppgifter som innehas av Europeiska åklagarmyndigheten ska det faktum att det föreligger en överensstämmelse meddelas till både Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten. Olaf ska vidta lämpliga åtgärder för att göra det möjligt för Europeiska åklagarmyndigheten att få tillgång till information i dess ärendehanteringssystem på grundval av ett system med träff/icke träff.”.

- (13) Artikel 16 ska ändras på följande sätt:

- (a) I punkt 1 ska tredje meningen ersättas med följande:

”Företrädare för revisionsrätten, Europeiska åklagarmyndigheten, Eurojust och/eller Europol får bjudas in att närvara från fall till fall på begäran av Europaparlamentet, rådet, kommissionen, generaldirektören eller övervakningskommittén.”.

- (b) I punkt 2 ska led d ersättas med följande:

”d) ramen för förbindelserna mellan Olaf och institutionerna, organen och byråerna, särskilt Europeiska åklagarmyndigheten.”.

- (14) Artikel 17 ska ändras på följande sätt:

- (a) Punkt 3 ska ersättas med följande:

”3. Generaldirektören ska varken begära eller ta emot instruktioner från någon regering, någon institution, något organ eller någon byrå vid fullgörandet av sin uppgift att inleda och utföra externa och interna utredningar eller samordningsverksamhet och att upprätta rapporter över sådana utredningar eller samordningsverksamhet. Om generaldirektören anser att en åtgärd som vidtas av kommissionen gör att hans eller hennes oberoende ifrågasätts ska han eller hon omedelbart informera övervakningskommittén och eventuellt besluta att väcka talan mot kommissionen inför domstolen.”.

- (b) Punkt 5 tredje stycket led b ska ersättas med följande:

”b) fall där information har översänts till rättsliga myndigheter i medlemsstaterna och Europeiska åklagarmyndigheten,”.

- (c) I punkt 8 första stycket ska följande led e läggas till:

”e) förbindelser med Europeiska åklagarmyndigheten.”.

Artikel 2

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Artiklarna 12c och 12f som avses i artikel 1.12 ska tillämpas från och med den dag som fastställs i enlighet med artikel 120.2 andra stycket i förordning (EU) 2017/1939.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande